

DELAVSKA POLITIKA

GLASILO SOCIALISTIČNE STRANKE JUGOSLAVIJE.

Izhaja vsako sredo in soboto.

Uredništvo je v Mariboru, Ruška cesta 5.

Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Uprava: Maribor, Ruška cesta 5.

Ček. račun: 14.335. Reklamacije se ne frankirajo.

Naročnina za državo SHS znaša mesečno 10 Din, za ino-
zemstvo mesečno 15 Din.Malih oglasov, ki služijo v posredovalne in socialne namene
delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. De-
belo tiskana beseda stane 1—Din. Malih oglasov trgovskega
značaja, stane beseda 1—Din. V oglasnem delu stane pe-
titna enostolpna vrsta 2-25 D. Pri večjem številu objav popust.

Št. 160.

V Mariboru, sredo 10. novembra 1926.

Leto I.

Vse za stranko in njen list.

November je agitacijski mesec za našo stranko. Ta mesec se moramo postaviti vsi v službo stranke. Mi vsi moramo pridobivati, bodisi da smo zaupniki ali samo člani stranke. Z gorečnostjo pojdemo vsi na delo in opravimo s ponosom našo socialistično dolžnost.

Pridobiti moramo stranki nove bojne vrste, pridobiti pa moramo zlasti novih čitateljev za naš list.

Naš cilj je, postati stranka množic

delovnega ljudstva. Zato moramo pridobivati tam, kjer stojijo rezerve še ob strani; med onimi, ki so nezadovoljni s svojo usodo, ki zro obupno v bodočnost in gledajo brezbržno zraven, ki ne poznajo našega programa, naše volje in našega hotenja, ki pa žive življenje polno tuge in razočaranj.

Napraviti si moramo pot k množici nezadovoljnih,

k onim, ki so izkoriščani v tovarni, onim, ki tavajo brezposelni po ulicah, k tistim, ki se mučijo globoko v zemlji, v deželi črnega diamanta, ki opravljajo službo na lokomotivah in železniških vozovih in vežejo med seboj najoddaljenejše kraje. Pridobiti moramo one, ki so — polni skrbi za svojo eksistenco — obsojeni na duševno delo, tiste, ki sejejo in nič ali vsaj malo žanjejo in trpe pomanjkanje kruha. Pridobiti moramo žene, ki vodijo doma gospodinjstvo, vzgajajo deco in trpe pri vsem tem največje pomanjkanje.

Komu hlapčujete vi vsi?

Vprašajte jih! Vprašajte to vaše tovariše v oglušujočem hrumu strojev. Vprašajte one, ki stojijo pri žarečih pečeh, one, ki delajo v zadušljivem tovarniškem zraku. Vprašajte kopače v deželi teme. Zakličite vsem pri delu sklonjenim. Vprašajte matere, če poznajo usodo svojih otrok, če so prišli otroci samo zato na svet, da zamenjajo pri delu svojega očeta. Vprašajte vse: Zakaj beda množic? Od kod bogastvo posameznikov?

Kolikor moči, koliko pravice!

Moč nam da organizacija; ona nam pomaga tudi do naše pravice ne samo v tovarni, ampak tudi v državi. Delavski razred in delovni narod imata interes na tem,

postati politična sila v državi.

Zgodaj so že spoznali delavci v vseh deželah, da morajo priti do vlade, ker so večina v državi. Tembolj sedaj, ko sta postala država in kapitalizem dva neločljiva pojma, sedaj ko stoji delavstvo v sosednjih državah pred tem, da napravi iz kapitalistične države socialno državo. Skrajni čas je tedaj, da pričnemo tudi mi boj za oblast v državi s parolo: Nič več se ne bo vladalo brez delavskega razreda, pa tudi ne proti delavskemu razredu. Zahtevamo politično svobodo ter gospodarsko in socialno enakopravnost.

V Socialistično stranko!

v razredno stranko delavcev in delovnega naroda!

Pridobivajte med vašimi tovariši v tovarnah, v rovi, na polju in na cesti, pri sosedih in znancih, med ženami in med mladino. Pridobivajte med izkoriščanimi in tlačeni.

Vsaka pristopna izjava — en bojevnik več!

Zato pridobivajte, sodrugi in sodružice!

Vedite pa, da ima sovražnik nevarno orožje. On nima samo moč, ki mu omogoča zadušiti to našo akcijo, nego ima še vse bolj nevarno orožje:

Sovražnik obvladuje duše zasuzjenih z monopolom svojega tiska,

ki je zgrajen na denarni moči posejdujočega razreda. S tem mu je omogočeno zavirati naš razvoj in naš porast. Meščanski listi v delavskih stanovanjih

so okovi, ki si jih vklepajo sami delavci.

Naša težnja je, v tem mesecu osvoboditi delavca zlasti teh okov. Delavci drugih dežel so se v dolgotrajnih bojih teh okov že razrešili, ker so si izvojevali svobodo tiska in ustanovili svoj lasten tisk. Sedaj je pa vrsta na nas, da pokažemo, kaj zmoremo mi v boju za odrešitev proletariata od duševnega suženjstva.

Vsak delavec in vsaka delavka si mora naročiti »Delavsko Politiko«!

Ven iz delavskih stanovanj z meščanskimi listi! Ven z listi, ki obžalujejo bedo in povečavajo pa bogastvo ter ga proglašajo za nedotakljivega.

Delavci morajo čitati samo strankin tisk, ki oznanjuje solidarnost, kliče na osvobodilni boj in hoče odpravo kapitalizma in s tem tudi odpravo bede in revščine.

Za naš list

moramo doprinesiti žrtve!

Meščanski listi se dostavljajo delavcem često skoro zastoj na dom. Delavec jih itak plača; dostikrat se mu naročnina odtegne že pri izplačilu, ne da bi za to sploh vedel. Slabe delavske plače nosijo podjetnikom velike dobičke in del teh dobičkov gre za meščanske liste. Če je tedaj delavec še posebej naročen na meščanski list, ga plača dvakrat.

Mi pa moramo vzdrževati naš tisk iz lastnih sredstev. Zatorej: Vsak sodrug naročnik! Kjer ne zmore en delavec sam naročnino, naj naročita list dva skupaj.

Socialistična stranka brez močnega tiska je armada brez orožja.

Vi hočete pa sovražnika premagati, zato preskrbite orožje za boj!

Pridobivajte naročnike za »Delavsko Politiko« in pomagajte pri osvobodilnem delu delavskega razreda.

Vsak dan bi bilo treba govoriti delavski množici, jo naobrazovati in navdušiti.

Tisk je hrbtenica stranke.

Tam, kjer ni tiskane besede, se zgubi tudi govornica beseda.

Brez tiska ni razredne borbe.

Če hočemo biti vsestransko oboroženi, tedaj moramo misliti tudi na naš volilni in tiskovni sklad.

Iz tega bomo v boju črpali takrat, ko bodo jurišale meščanske stranke z vso svojo silo in z uporabo vseh svojih rezerv naše postojanke. Mali začetek in vztrajnost jamčita uspeh.

Na delo za stranko in za naš list!

Spačeni Strossmayer.

Josipu Juriju Strossmayerju, djakovaškemu biskupu, so odkrili v Zagrebu spomenik, ki je sicer delo znanega jugoslovanskega kiparja Meštrovića, ki pa po želji aranžerjev predstavlja Strossmayerja prej kot katoliškega škofa, ki blagoslavlja svoje vernike, kakor pa velikega in svobodoljubnega Strossmayerja, borca za narodno probujenje in združitev. Strossmayer ni bil toliko katoliški svečenik, dasi je po svoji naobrazenosti in po svojih silnih govorniških vrlinah — veljal v Rimu kot najboljši katoliški propovednik in najsijajnejši latinist svojega časa — vžival precejšen ugled tudi v krogih visoke cerkvene hierarhije. On je bil predvsem javni delavec in markantno, iz nacionalnega stališča, je zlasti njegovo delo kot probuditelj in kulturni organizator hrvaškega naroda v dobi najhujše madžaronske strahovlade. Zagrebška akademija znanosti, s katero je bil pravzaprav postavljen temelj prvi moderni hrvaški univerzi, je njegovo delo, in njegovo delo so več ali manj vse pomembnejše kulturne ustanove na Hrvaškem. — Strossmayer, ki je bil sin v Đakovu naseljenega gornjeavstrijskega prekupčevalca s konji, pa ni delal le za politično in kulturno probujenje — razume se v meščansko-nacionalnem smislu — hrvaškega naroda; on je

bil po vsem svojem političnem nazoru Jugoslovčan, velik prijatelj Srbije in kneza Mihajla, v splošnem pa vnet občudovalec znanega angleškega liberalnega reformatorja in državnika Gladstona, s katerim je bil v ozkih prijateljskih vezah. Po vsem tem je bilo pričakovati, da bodo pokrenitelji spomenika dali manifestaciji in tudi spomeniku samemu jugoslovansko patriotski karakter, ki bo odgovarjal narodnim nazorom in delu Strossmayerja. Toliko bolj sedaj, ko so hrvaški separatisti z Radićem vred prijatelji skupne vlade, srbskih radikalov, narodnega sporazuma itd. Pa se je zgodilo baš narobe. Spomeniku in svečanosti odkritja so dali povsem hrvaški in povrhu še ultramontansko katoliški značaj. Pa se je ta toliko opevana slavnost izprevrgla v separatistično in reakcionarno manifestacijo, in po naših slavnih in za vsenarodne potrebe in svetinje skrbnih novinah se sedaj ogorčeno piše, da se je s to manifestacijo falzificiralo Strossmayerja in osramotilo njegovo ime... Nas se hvala bogu te buržuazno-patriotske kolobocije ne tičejo, omenjamo jih le kot dokaz, da poganja pri nas jugoslovanska ideja res čvrste korenine in da se naše notranje razmere res bolj in bolj konsolidirajo. Živel sporazum!

Klerikalizem v Sloveniji.

Ne bodite naivni! Klerikalna stranka v Sloveniji je močna in ima med narodom vpliv iz dveh glavnih vzrokov. To priznamo in bedaki bi bili, če bi to dejstvo hoteli tajiti.

Politična stranka klerikalna naslanja svoj vpliv na verska čustva naroda, čeprav politika in vera nista kdovekako v sorodstvu. Za to stranko pač delajo duhovniki, ki širijo katoliške nauke, ker dobro vedo, da vera sama še ni rešitev socialnega vprašanja samega ter da bodo le tedaj kaj veljali, če bodo imeli tudi v državi kot politična stranka odločilen vpliv. V Avstriji je bilo to lahko, ker so bili vedno lahko vladna stranka, v sedanji državi pa je to težje, ker država ni katoliška, kakor je bila Avstrija.

Samostojni demokrati v verskem oziru niso imeli nobenih pomislov proti režimskemu hlapčevanju, pa tudi politično ne, ker so rabili politično zaslombo, ki je med narodom niso imeli, in pa ker so rabili tudi pomoči za svoje »mahinacije«, katerih so izvedli po prevratu lepo število.

Jasno je, da so bili s tem pogani klerikalci v opozicijo, kjer so morali sestaviti razne postulate, če so hoteli doma ohraniti vpliv. Zahtevali so avtonomijo, ženachenje davkov ter mnogo drugih koncesij za svoje šole, duhovščino itd.

Pri vsem tem so jim pa demokrati kakor nalašč prinašali sijajne prilike, v katerih so se klerikalci udeleževali kot opozicijska stranka.

Spomnimo se na umor v Trbovljah, na umor v Ljubljani pred pošto, na reduciranje uradništva, na znižavanje pokojnin, oziroma opustitev prevedbe na novo vrednost. V vseh teh vprašanjih so bili demokrati na strani krivcev. Vse, kar

so storili proti klerikalcem je bilo to, da so srbski buržuaziji pripovedovali, kako veliki sovražniki Srbov, države, ustave itd., so klerikalci. V tem pogledu so vršili vlogo tistega, ki slika hudiča na steno. In vse to je prav dobro služilo režimski buržuaziji, da je delala, kar je hotela, samostojnim demokratom pa, da so delali doma, kar so hoteli in uganjali orgije po svoje.

Zaradi teh razmer se torej ni treba prav nič čuditi, če ima klerikalizem v Sloveniji še tako moč, kakršno ima, ker glavno krivdo na vsem nosijo vendar le samostojni demokrati.

Slovenski klerikalci so v tej državi skoro ves čas v opoziciji. Režim sam jim je nudil vedno dovolj povoda, da so vodili sicer večinoma z meščanskega stališča stvarno opozicijo; poleg tega se jim je pa nudila ob trboveljskem umoru, ob raznih korupcijskih aferah, razpravih o davčnem sistemu itd. prilika, da so si napravili politično in moralno reklamo. Vsa ta vprašanja so bila moralno in politično tako važna, da so prevpila tudi vsa verska vprašanja, ter da se je zdela narodu naravnost smešno, če bi hotel kdo voditi boj proti črnemu rimskemu klerikalizmu.

In te razmere so ustvarili s svojim ravnanjem naši ljubi demokrati, ki ne poznajo niti svoje meščanske politike, marveč le svoj lastni Ego.

Ta zgodovinska napaka bo še dolgo tepla naše ljudstvo. Političen boj proti klerikalizmu v Sloveniji je torej težak zaradi napak, ki jih je zakrivila takozvana »svobodomiseln« buržuazija. Mi se zavedamo, da so klerikalci to neumnost demokratov politično izrabili v svoje namene. Vemo tudi, da je treba voditi boj proti klerika-

lizimu, toda začeti in delati je treba na prosvetnem polju in z razrednim bojem, ker v bistvu med klerikalci in demokrati vendar ni razlike. Po

svojih tendencah in načrtih sta obe stranki meščanski, z izrazito kapitalistično mentaliteto, če se tudi tu in tam olepšata s pavovim perjem.

Fašizem je zdlojal.

Po atentatu v Bologni je Mussolini napovedal celo vrsto represivnih odredb, ki naj bi zasigurala v Italiji večni obstoj fašizmu. Te odredbe so sedaj poznane, in iz njih lahko sklepamo, da je danes v Italiji pravzaprav le vsesplošna katorga, da je prekosila carizem in njegove reakcionarne metode... in da si vendar fašistovska vlada s tem ni zasigurala večne moči in slave.

Po fašistovskih odredbah se je uvedla v Italiji smrtna kazen, deportacija, vohunjenje in zasledovanje vsakega nasprotnika fašizma, še več, vsakega nefašista se smatra za sovražnika režima in se obsodi, zatrló se je vse nasprotno časopisje in organizacije, sestavilo listo talcev, in kar je glavno, za red in mir in širjenje fašistovskega prepričanja skrbe fašistovske tolpe, ki plenijo, zažigajo, pretepajo in more lepo naprej. Take strahovlade, kakor je uvedena danes v Italiji, ni še bilo nikjer, in le, če upoštevamo progresivno blaznost vlade in njenih tolp, si moremo nekoliko pojasniti te gorostasnosti.

Pa vendar ne bo niti to rešilo fašizma in Mussolinija in vse ostale zločince in ubijalce, kajti kakor smo v zadnjem članku povedali, baš te ekstremno reakcionarne, skrajno nečloveške mere pričajo, da bo fašizma kmalu konec. Vlada in režim, ki sta res močna, ne posegata po takih sredstvih.

In da je obenem fašizem tudi do mozga propadel in korumpiran, nam priča baš slučaj Ricciottija Garibaldija, ki ga je Mussolini plačeval, da je špijoniral med italijanskimi revolucionarnimi emigranti, organiziral namišljene atentate na Mussolinija in izzival Francijo in Španijo. Francoska policija ga je razkrinkala in zaprla tudi zato, da dokaže, koliko je dati na Mussolinijeve čvekarije o rovarstvu Francoske.

Smrtna kazen, linčanje, deportacije, pogromi, sežigi in agent-provokaterstvo — to so edine in poslednje vrline fašizma!

Da bo propast fašizma vreden te slave, ni dvoma.

Volitve na Danskem.

Danska socialistična vlada je predložila parlamentu več za delovno ljudstvo zelo pomembnih in koristnih zakonskih načrtov, proti katerim so se pa dvignile ostale meščanske stranke, ki so tudi v parlamentu samem še precej močne.

Predsednik vlade, sohr. Stauning, je zato razpustil parlament in odredil nove volitve, da se narod izjavi o zakonih in reformah socialistične vlade. Ni dvoma, da bodo pri prihodnjih volitvah danski socialisti še bolj pridobili na moči v narodu in v parlamentu in da jim bo tedaj mogoče nemoteno izvesti vse svoje socialne reforme.

Pogajanja med angleškimi rudarji in vlado napredujejo.

Angleški vladni premier Baldwin je izjavil po vladni seji zastopnikom rudniških lastnikov, da so rudarji pripravljeni pristati na ureditev plač po okrožjih, ako se določi za celo državo enotno najnižjo plačo in enotni razdelilni odstotek med rudarjem in lastnikom in podjetnikom dobikom ter prizna vsem sklenjenim okrožnim pogodbam enako trajnost. Sporočil je nadalje vsem lastnikom zahtevo delavcev, da se mora obenem osnovati posebni osrednji organ, ki bo kontroliral izvedbo okrožnih pogodb. Podjetniki so izjavili, da ne ugovarjajo uvedbi enotne minimalne plače in enotno sestavljenih okrožnih pogodb, so pa proti določitvi enotnega razdelilnega odstotka. Glavna ovira sporazuma pa tiči vendarle v tem, da lastniki odklanjajo še vedno ustanovitev posebne centralne komisije, ki naj bi nadzorovala izvršitev okrožnih pogodb. Vlada se pa temu nasproti vrača k svojemu prvotnemu načrtu ustanovitve posebnega razsodišča, ki naj bi reševal iz različnega izvajanja posameznih pogodb izvirajoče spore. Razgovor z lastniki je trajal tako dolgo, da so bili delavski zastopniki šele pozno zvečer pozvani k vladni na nadaljni razgovor. Vse kaže, da se bo rudarska stavka kmalu zaključila in sicer na za delavce časten način.

Železničarji, na branik!

Delavstvo! Nastavljeni Vas pozivajo na solidarnost!

Perfidnost uprave je dosegla višek in sedaj, ko ima moč v rokah, je izzigala železničarje, hoteč jih popolnoma uničiti.

V lanskem zasedanju je vlada podaljšala nestalnost za nadaljna tri leta za vse državne nameščence in edino »Ujedinjeni Savez Železničarjev« je dvignil takrat svoj glas in pozval vse državne nameščence in železničarje na plan v enotno fronto, da

ta naval reakcije, ki hoče uničiti ne samo uslužbenca, ampak tudi njih družine.

Glas vpajočega v puščavi je ostal naš glas, državni nameščenci so se »vdali v svojo usodo« z vsemi svojimi stanovskimi organizacijami, železničarske kategorijske organizacije v Sloveniji so kimala z glavo, češ, da za nas ni nevarnosti, nacionalno udruženje pa je dvignilo svoj glas ter izdalo rdeč letak, kričoč proti nam: »Hinavci, lažnjivci« itd. Vse to je bilo aranžirano tako lepo, da o kaki enotni akciji državnih uslužbencev ni bilo govora.

Vlada se je zavedala, da so vkljub vsem udarcem železničarji še vedno avantgarda delavskega pokreta, zato jih je v ugodnem momentu ločila od drugih; ko pa je bil čas za obrambo zamujen, je uprava s kolom udarila po njih, rogajoč se jim: pa kaj naredite, če morete, sedaj ko ste osamljeni.

Vladna večina je sprejela zakon o podaljšanju nestalnosti za železničarje za nadaljna tri leta in omogočila na ta način vsem onim strankam, ki bodo v treh letih sledile v vladi, da redčijo železničarske vrste, reducirajo osobe, ugonabljajo družine, znižujejo plače, a da obenem s tem popolnoma uničijo naš promet.

Delavci! Ako je nestalnost nastavljenih za tri leta suspendirana, ali se potem sploh mora govoriti o stalnosti delavcev? Ali ne vidite, da bodele vi v prvi vrsti ona žrtev, ki bo v tisočih vržena na cesto, ki bo poginjala od lakote in bede?

Ujedinjeni Savez Železničarjev Jugoslavije sedaj zopet dviga svoj glas, svari in kliče na branik za zadnje naše pravice, poziva vse železničarje, da nastopijo v enotni akciji, v pošteni borbi za svoj obstoj.

Kdor bo danes stal ob strani, je izdajalec interesov železničarjev, je izdajalec delavskega razreda sploh.

DARUJTE ZA GRADBENI ODEK „SVOBODA“, SPODNJA ŠIŠKA!

Mariborski občinski svet.

V četrtek, dne 28. oktobra, je imel mariborski občinski svet sejo. Med tekočimi stvarmi je bila najvažnejša ona glede razdelitve stanovanj v novi mestni hiši v Smetanovi ulici.

Socialistični klub je vložil tri interpelacije na g. župana, kar našim klerosom očitno ni všeč, ker se čez to v »Slovenec« pritožujejo. V eni se je vprašalo župana, zakaj je odpustil slugo Verbosta; v drugi, zakaj je po nepotrebnem priobčil v raznih časopisih demanti, ki je bil odveč, ker je zavračal nekaj, kar nikdo ni trdil, poleg tega pa splošno sumničil, kakor imajo klerikalci navado. V tretji interpelaciji se je vprašalo župana, kaj je z notico, ki jo je prinesel »Slovenec« dne 22. oktobra glede redukcije otroških zavetišč. Na vsa tri vprašanja je g. dr. Leskovar takoj odgovarjal. Razume se, da njegov odgovor ni bil niti stvaren niti popoln. Toda debate ni pripustil. Ampak socialisti niso hoteli zaenkrat delati iz te županove diktature vprašanja, ker so imeli velik interes, da se dnevni red, ki je bil zelo obsežen, izčrpa. Saj je bila med drugimi važnimi stvarmi tudi znana afera Hinterlechner, o kateri bomo spregovorili na drugem mestu, ki se vleče že cela tri leta in je stala mestno občino dosedaj že nad 221.000 Din poleg vse moralne škode! Ta zadeva bi bila prišla v tajni seji na razpravo, toda dr. Jerovšek je ob pol 10. uri predlagal prekinitev seje.

Glede odpusta Verbosta je izjavil župan, da se imenovani ni držal neke obljube, oziroma da je kršil nekaj reverz, ki ga je moral podpisati, ko je bil zopet sprejet v službo, potem ko je bil že enkrat odpuščen! Po županovi izjavi je bil baže tudi policijsko kaznovan; kakšna je bila ta kazen, ni povedal. Ne more pa trditi, da ne bi bil Verbost, ki je invalid, vršil svoje službe vestno in natančno. Bil pa je Verbost lanskega leta novembra deložiran in bi mu bila morala mestna občina preskrbeti stanovanje, česar pa ni storila kljub mnogim zahtevam in tudi kljub sklepom občinskega sveta. Verbostova klepetavost, na katero župan upira svoje postopanje proti njemu, ni bila nikomur niti škodljiva, niti nevarna. Na drugi strani pa se ne čudimo, ako končno človek toliko gorja prebija, kot ga je prebija Verbost, ki je moral razkropiti svojo družino, ko se mu je odvzelo pred zimo stanovanje, ki je potem padel z nekega hleva, kjer je prenočeval in se znatno poškodoval, tako da je moral v bolnico. Pozneje je zahajal prenočevati v čakalnico na kolodvoru. Stanovanja pa se mu ni hotelo preskrbeti, dasi je bilo prilike dovolj, pač pa se je raje občinske hiše dalo privatnim spekulantom v najem. Toda o tej zadevi se bo še razpravljalo.

Na drugo vprašanje, kaj je dalo g. županu povod za tiste dolge klobase proti »neodgovornim elementom«, ki baje po

Jack London:

Železna peta.

(Socialni roman. Prevel I. V.)

(Dalje.)

Šele v januarju 1917 smo zapustili svoje skrivališče. Vse je bilo pripravljeno. Sprejela sva istočasno svoji mesti kot agenta provokaterja v sistemu »Železne pete«. Jaz sem bila kot Ernstova sestra. Od oligarhov in sodrugov, ki so bili v tej službi na visokih mestih, je bilo za naju najdeno mesto; bila sva v posesti vseh potrebnih spričeval in najina preteklost se je dovoljno pojasnila. S pomočjo teh pomagačev se je lahko to vse dokazalo, ker v svetu senc tajne službe je bila identiteta nejasna. Agenti so prihajali in odhajali kakor duhovi, poslušali ukaze, izpolnjevali svoje dolžnosti, zasledovali sledi in dajali pogosto svoja poročila častnikom, ki jih niso nikdar videli. Ali pa so delali z drugimi agenti, ki jih niso poprej nikdar videli in jih niti potem nikoli več srečali.

22. Chicaška komuna.

Kot agenta provokaterja sva lahko ne samo veliko potovala, nego sva bila v neprestanih stikih s proletarijatom in z našimi sodrugi revolucionarji. Tako sva bila v obeh taborih, na videz v službi »Železne pete«, v resnici in tajno pa z vso močjo na delu za našo stvar. Mnogo naših je bilo v različnih odeljenjih tajne oligarhijske službe. In vkljub vsemu čiščenju in preorganizacijah, ki so se delale v tajni službi, ni bilo oligarhiji nikdar mogoče, da bi nas vse odstranila.

Ernst je prvo revolucijo v vseh podrobnostih pretehtal in določil čas v začetku spomladi 1918. V jeseni 1917 še nismo bili pripravljene. Bilo je še mnogo dela in če bi se z revolucijo preneglilo, bi že bila v naprej obsojena na propast. Zarota je bila neizmerno komplicirana in vsako prenegljanje bi jo moralo uničiti. To je videla »Železna peta« v naprej in zato je delala temu primerne načrte.

Mi smo nameravali prvi sunek dati oligarhiji v živčni sistem. V spominu na veliko generalno stavko se je oligarhija zavarovala z radio postajami, ki so stale pod kontrolo plačancev, ter si tako zagotovila v slučaju, da brzojavni odpovedo. Ali mi smo to postavili v račun. Na dogovorjen signal bi se naj zanesljivi sodrugi pojavili iz vseh skrivališč po celi državi in radio-postaje razrušili. Tako bi bila pri prvem sunku »Železna peta« na tleh in razkosana.

V tistem trenutku naj bi drugi sodrugi razstrelili mostove in tunele in razrušili vso železniško mrežo. Dalje naj bi druge skupine sodrugov na dogovorjeno znamenje aretirale častnike, plačance in policijo, kakor tudi vse oligarhe, ki imajo velike sposobnosti ali ki sede na izvrševalnih mestih. Tako bi bili voditelji nasprotnikov od krajevnih bitk, ki bi se neizbežno vnele po celi državi, zadržani.

Mnogokaj bi se moralo istočasno na dano znamenje zgoditi. Kanadski in meksikanski patrioti, ki so bili mnogo močnejši, kot je mislila »Železna peta«, naj bi našo taktiko ponovili. Drugi sodrugi (v tem slučaju žene, ker moške bodo imeli drugo delo), naj bi kar najhitreje razširile proglas iz naše tajne tiskarne. Tisti izmed

nas, ki so bili v visokih službah »Železne pete«, naj takoj poskusijo v vseh svojih okrajih povzročiti zmešnjavo in anarhijo. Med plačanci je bilo na tisoče naših sodrugov. Njihova naloga je bila, razstreliti skladišča in uničiti ves vojni mehanizem. V mestih, ki so spadala plačancem in delavskim kastam, naj se izvrše isti uničevalni načrti.

Kratko, zgodi se naj na enkrat, kolosalen, omamljajoči sunek. Predno se zave omamljena oligarhija, je napočil že njen konec. Strašni časi bodo to in velike zgube človeških življenj, ali take stvari ne plašijo nobenega revolucionarja. Zato smo bili v mnogih zadevah navezani na neorganizirano ljudstvo prepada. Ono se ima spustiti na palače in mesta svojih zatiralcev. Ne glede na uničenje življenj in lastnine. Naj le ti nebrzdani ljudje rjovejo kot zverji in plačanci jih naj pobijajo. Ta brezdomovinska živina bi jih vnela vseeno in policija in plačanci bi jo pobijali vseeno. Za nas pa bi pomenilo to, da so razne nevarnosti za nas manjše, ako se drug drugega pobijajo. Med tem bomo mi naše delo nadaljevali z manjšimi ovirami in pridobili nadzor nad vsem družabnim mehanizmom.

To je bil naš načrt. Vsaka posameznost se je morala tajno izdelati in čim bolj se je približeval določen čas, tem več sodrugom se je to sporočilo. To je bila opasna točka, to razširjanje zarote. Ali ta točka se ni dosegla. S svojim špijonskim sistemom je »Železna peta« zavohala revolucijo in se pripravila, da nam poda drug krvav nauk. Chicago je bilo obsojeno mesto, ki je bilo izbrano za ta poduk. In mi smo dobili dober poduk.

shodih hujskajo najemnike, češ: mestna občina bi naj raje zidala hiše, ne pa milijone, ki jih dobi iz kaldrmine, metala za popraviljanje postranskih cest! — Župan bi torej moral navesti vsaj en konkreten slučaj, kdo in kdaj ter kje je trdil, da bi se kaldrmina morala porabljanje v kake druge svrhe, kot je po zakonu namenjena. Toda g. Leskovar ni vedel ničesar povedati, ampak je nekaj jecljal. Očividno je nasledel lažnjivemu poročilu v klerikalnem glavnem glasilu, katero je moral hoče-enočeš, pri odgovoru na tretjo interpelacijo, postaviti na laž. Morda se bo drugič preje prepričal, kaj je na stvari, predno bo mučil javnost s takimi izjavami.

Končno je moral g. župan ugrizniti v najbolj kisljavo jabolko. Kakor že rečeno, je moral kljukca »Slovenca« postaviti na laž. »Slovenec«, ki je nekako uradno glasilu mariborskih črnuharjev od tedaj, ko je izdihnila zloglasna »Straža« svojo grešno dušo, je prinesel notico, ki je imela precej uradni značaj. Povedalo se je v njej, da bosta dosedanji dve deški zavetišči reducirani, ko bodo prostori v Ljudskem vrtu adaptirani, da se bo število revnih otrok znižalo na najnižjo mero, češ da občina ni nikakoli preskrbovalnica za revne otroke, marveč da se bo podpiralo samo najrevnejše! — Odgovor na to je bil za župana prava muka, toda še bolj se je bal debate. Ampak ta mu ne bo izostala. Notica je bila v resnici pravi izraz klerikalne krščanske ljubezni. Samo netaktilna je bila, ker klerikalci ne sme nikoli povedati, da je antisocialen — on mora vedno nasprotno delati, kar govori!

Glede oddaje novih stanovanj bi bilo pripomniti, da so se ista razdelila lažje, kot se je pričakovalo: saj je bilo okrog 160 prostora za 26 stanovanj. Od teh je bilo nujno potrebnih nad polovico. Stanovanja so dobili skoraj izključno taki, ki nimajo sedaj nobenih, dasi bi bili nekateri lažje počakali, kot drugi, ki so bili odbiti. Toda stanovanjsko vprašanje je brezdvomno najbolj trd oreh za kapitaliste na magistratu, ki so se že zakleli, da ne bo občina nadaljevala z zidanjem hiš, da bo raje zidala magistrat ali karkoli, samo da ne bo hišnim posestnikom škodovala. Ta večina je do sedaj znala demagoško vse predloge zavrniti. Sedaj prihaja — v dvanajsti uri z najbolj nesocialnim predlogom: naj bi se gostiščina zvišala za 5 odstotkov, ker upa, da bo s tem povzročila največje razburjenje med različno situiranimi prebivalci mesta. Naj se raje sedanja gostiščina porabi za zgradbo stanovanj, kot je to slučaj na Dunaju, in naj se uvede močna progresija.

Glede najemnin v novih hišah moramo biti zadovoljni, da se nam je posrečilo napraviti prejšnje že pri najemninah v Franciskanski ulici. Četudi smo imeli v odseku samo en glas za nižjo najemnino, smo vendar v plenumu uspeli, da je bil naš predlog sprejet. Po istem so se znižale najemnine za trisobna stanovanja od 720 na 500 in za enosobno od 190 na 120 Din. Po tem ključu je bil sedaj stavljen uradni predlog in je bil isti soglasno sprejet.

Nemci za visoko najemnino. Samo dr. Mühleisen si ni mogel kaj in je stavljal predlog, da naj sicer veljajo te najemnine, ki odgovarjajo eni tretjini faktičnih gradbenih stroškov za občinske uslužbence, med tem ko naj vsi drugi plačajo odgovarjajočo najemnino, torej trikratno. Pri tem je ta čedni gospod zadel na hud odpor in je še le izvedel, da državni uslužbenec niso nič na boljšem glede svojih plač kot občinski. Nato je svoj nepremišljeni predlog umaknil.

Vsi so poklicani

a nihče me ne more prekositi ne z boljso kvaliteto, ne z nizkimi cenami pri pravkar došli bogati izbiri angleškega in češkega blaga za moške obleke, površnike, raglane itd.

JOSIP IVANČIČ, LJUBLJANA
MIKLOŠIČEVA CESTA 1

CARAL:

Živi mrtveci.

V temni zaduhli sobi. Na mizi je slabo gorela stara svetiljka. Komaj, da je človek opazil koščeni obraz starca, ki je sedel nasproti meni. Ogledal me je s svojimi globoko vdrtimi očmi, prav tako, kot, da bi gledal v temno svojo preteklost polno tuge in gorja. Gledal sem ga skoraj boječe in strah me je bilo sedeti tu med temi živimi sencami. In on, kot, da bi videl ves moj strah, vso mojo sočutnost do njega, nasmehnil se je, tako žalostno in turobno, da sem vztrepetal, vztrepetal od gorja, katerega je bila polna njegova duša. Nagnil se je bližje k meni, dotaknil se me je s svojo roko in tedaj, kot, da bi me zbadel, planil sem po konci. Mrzla, hladna je bila njegova roka, skoro ledena, prav tako, kot, da se po nji ne bi pretakala kri. Pogledal me je začuden, pokazal mi na stol in vsedel sem se znova. Upri je svoj pogled zopet v mene in pričel je govoriti s svojim globokim glasom, kateri se mi je zdel, da pove več, kot sleherni njegova beseda. — »Delavec sem« je

Dnevne novice.

Atentat na Mussolinija in papež. Vatikanski list »Osservatore Romano« piše o atentatu na Mussolinija ter izraža zadovoljstvo z Mussolinijevo politiko. Ves narod uvideva, piše dalje, da nad Mussolinijem čuva božja roka in zato hvali danes boga. Ali tudi kaj piše o umorjenem dečku, ki baje ni izvršil atentata, o tem poročila molče.

Slabi zgledi. V Italiji je nekdo streljal na Mussolinija. Mussolinija je rešil trak, na katerem je nosil odlikovavanje. Slučaj. Fašisti so po atentatu ubili 16letnega dečka Zanibonija, o katerem so domnevali, da je izvršil atentat. Po atentatu so pa pričeli fašisti divjati po vsej Italiji, ter izvajati najhujši teror nad onimi, ki so jih smatrali za nasprotnike ali vsaj za nezanesljive. Kaj bi se bilo zgodilo, če bi bil Mussolini postal žrtev atentata? V napetih razmerah v Italiji bi bil duh Mussolinijev, ki neprestano grozi, ropoče z orožjem ter hujša narod sedaj na tega sedaj na onega, izzval krvavo dramo meščanske vojne. Moti se Mussolini, motijo se njegovi generali, če mislijo, da se z Mussolinijevo metodo vzgoje naroda, goji plemenitost in poštenje naroda. Ne, ravno nasprotni efekt mora imeti taka vzgoja. S tako vzgojo se goji podivjanost, v katere okrilju se kaj radi zbirajo najslabši elementi človeške družbe. S tako vzgojo se goji nemorala ter zatira čut plemenitega človeka. In kaj naj stori sočloveštvo v takem pripravnem primeru drugega, kakor da prime tudi za orožje in se brani pred nasilstvi. In če se v Italiji zgodi kaj takega, bo to drama, ki je Italija že dolgo ni videla. Strasti, sovraštvo, megalomanija, ki jih Mussolini goji s svojim neprestanim agresivnim hujskanjem, so slaba znamenja za bodočnost Italije. Zgled italijanskega fašizma nas opominja in svari pred vsemi tistimi, ki take metode goje, oziroma jih hočejo uveljaviti. Vsi dosedanji atentati na Mussolinija le potrjujejo, da so tam politične razmere neznosne ter da proti tem razmeram vre jeza med narodom. Barbarizem pa jo ne ti.

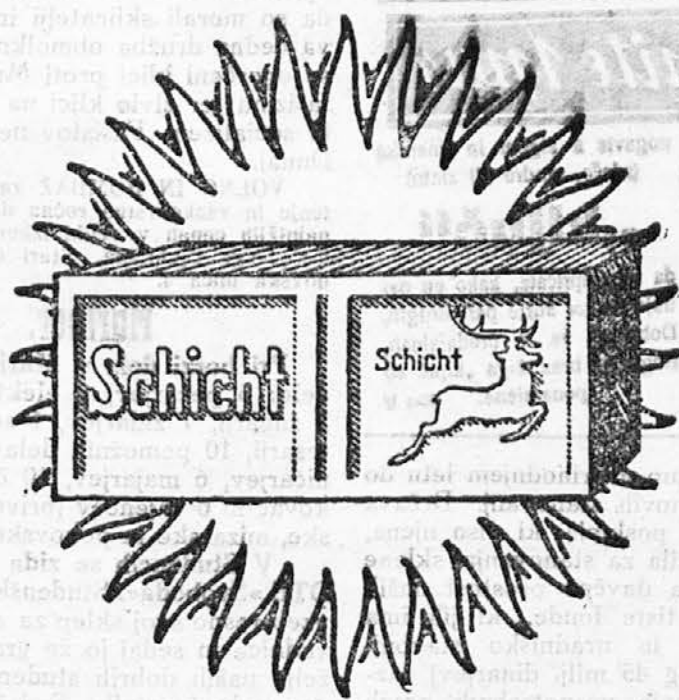
Dunajska buržuazija se tudi jezi. Dunajska občina je sezidala že skoro 30.000 stanovanj. Hišni lastniki pa prodajajo svoje hiše. Letos bo prodanih okoli 2000 hiš in od teh jih bo kupila občina okoli 1000. Ta proces je povsem naraven. Dunaj ni več tista zlata jama, kakor je bil. Zato morajo tudi hišni posestniki delati, če hočejo živeti. Kdor pa neče delati ali ne dobi službe, mora pač prodati hišo. Imetje občine pa narašča, kar bo znatno olajšalo drago upravo tako velikega mesta, kakor je Dunaj, ki bo tudi socialno nudil potem mnogo več, kakor je nudil še nedavno.

Železničarji so dosegli službeno stalnost. Člen 205 zakona o državnem saobračajnem oseboju, ki določa službeno stalnost železničarskega o-

govoril stari mož in stresel se je z glavo in vztrepetal po celem telesu menda zato, ker je bila baš zato tako grenka njegova življenska pot.

»Ne, ne, znam, vse znam« sem mu zašepetal sočutno in on zastane nenkrat kot stroj in gledal me je z onim istim turobnim nasmehom. Še opazil nisem, da mi je ves ta čas kazal s prstom proti peči. Nagnil sem se tja in videl sem, kar sem morda samo sanjal. Sušičava ženska, ki je ves ta čas, ko sem govoril s starcem nepremično gledala v malega sinčka, ki je sedel na tleh, naslonjen na njena kolena. »Ala... ala... la...« je pel s turobnim glasom, kot, da ne bi bilo v njem življenja. »Dovolj, dovolj« sem mrmral in vstal sem, da poletim čim preje s tega kraja. »To je moja žena, to moj otrok« je dejal starec. Njegov glas sem že slišal, kot daljni odmev turobnega vzklika. Sočutno sem mu stisnil roko in odbežal od tužne hiše, kjer žive živi mrtveci...

Pred menoj je krožil še vedno oni isti nasmeh. V glavi pa so mi še vedno šumele njegove tugepolne besede. Kje je »Vstajenje«?

Vzor vseh vrst mila

je SCHICHTOVO-MILO znamke „JELEN“.

Že desetletja se trudijo vsi milarji, da bi izdelali tako dobro milo, kakor je Schicht-ovo.

Kadar hoče proizvajalec mila svoje milo kar najbolj pohvaliti, tedaj povdari: »Tako je dobro, kakor Schichtovo«. Kar pa Vi uporabljate, to ni samo: »tako dobro, kakor«, temveč Vi uporabljate najboljše, namreč

Schichtovo milo,

ki je edino pravo z znamko

„JELEN“.

sobja, je bil obljubljen v »Službenih Novinah« 1. novembra 1923 l. in je postal s tem dnem zakon. V členu pa je tudi rečeno, da je žel. oseboju zagurana definitivno službena stalnost, ako se omenjeni zakon v treh letih po njegovem obnarodovanju ne razveljavi ali izpremeni. Ker se do 1. novembra t. l. zakon ni nikakor izpremenil, znači, da je v smislu zakonskega besedila pridobilo s 1. nov. 1926 leta vso železničarsko osebo službeno stalnost. Saj ne moremo verjeti, da bi se kdo, niti v naših, sicer zelo zrahljanih pravnih razmerah upal gaziti in izpremeniti zakon. Železničarji so torej s 1. novembrom t. l. dosegli »de jure« in »de facto« službeno stalnost.

Saobračajni proračun je spet na dnevnem redu, in minister, in referenti in velika »štampa« se bavijo s tem proračunom in naznanjajo radikalno sanacijo vsega našega prometa. Seveda, vse to se samo govori — dejanja so drugačna. Baš sedaj se na drugi strani govori o novih redukcijah, o ukinitvi delavnic, itd. itd. Kratkotrajno, tudi ta saobračajni proračun obeta »popravek« prometa — rezultat bo pa isti, kot po zadnjem proračunu.

Investicijsko posojilo so ponudile državi zagrebške banke. O tem je izdal minister Krajač komunike, v katerem potrjuje ponudbo in pravi, da bi posojilo služilo v prvi vrsti popraviljanju cest, mostov in kanalizacij, o ukinitvi delavnic, itd. itd. Kratkotrajno, tudi ta saobračajni proračun obeta »popravek« prometa — rezultat bo pa isti, kot po zadnjem proračunu.

Radičeva diagnoza. Radič je imel v Ogulinu zbor, na katerem je zopet obravnaval in pojasnjeval narodni sporazum. Da bi bil govoril samo o tem, bi tega najnovejšega Radičevega shoda niti ne omenili. Toda Radič je tudi povedal, da v Beogradu ne bo nikoli več vlade, v kateri ne bi sedeli i Srbi i Hrvati (kje pa Slovenci?), in da so ga zadnjič pahnili iz vlade, ker so ga imeli »za konja, ki utegne prevrniti voz, on pa, da je mogel kvečjemu prevrniti kakega osla«, in da ako stari Pašić ne bo miro-

val, se bo v tem slučaju razbila radikalna stranka, sedanja vlada bo pa razpisala in vodila volitve«. Iz te konjsko-oslovske-radikalno-razbijaške in volilne Radičeve diagnoze bi bilo tedaj sklepati, da Uzunovičeva vlada ne bo odstopila, tudi, čeji del ali večina radikalne stranke odreče svoje zaupanje. Uzunovič bi v tem slučaju razpisal volitve in ostal tako v sedlu do končanih volitev, ter nato, ako ne dobi večine, eventuelno razveljavil spet volitve in razpisal nove, s čemer se utegne držati še prav dolgo, v korist naroda in države. Če se Radičeva prorokovanja količkaj ujemajo, moramo resno računati z možnostjo, da se bo naša notranja politika vrnila k časom Hristića z vsemi svojimi znanimi posledicami. Obetajo se nam po vsej verjetnosti še lepši in lepši časi.

Stanovanjska enketa v Ljubljani. Zveza stavbnih zadrug v Ljubljani je poklicala zastopnike zadrug, občin, korporacij z obeh oblasti na razgovor glede načina rešitve perečega stanovanjskega vprašanja. Predsednik Zveze z. Anton Kristan je v obširnem govoru razložil, kako in zakaj je bilo stanovanjsko vprašanje za delavskega človeka že pred veliko štiri letno vojno zelo neugodno, celo se je stanovanj bila polastila profitar-ska spekulacija in kako je moralo priti do tega, da so prevzele že pred vojno občine brigo za rešitev tega vprašanja. Po vojni pa so se začele tudi države pečati z njim. Tako, da so bili trije činitelji: država, občine in stanovanjske zadruge. Obširno poroča o delu v tem pogledu v Avstriji, kjer so zlasti dunajski socialni demokratje napravili čudovito veliko, v Čehoslovaški, kjer je socialno politični resort vodil pet let sodrug Winter, v Nemčiji, Angliji itd. V Jugoslaviji se je prav malo storilo. Sam minister za socialno politiko je to priznal. Ali kljub temu, da smo najmanj storili, da dobimo potrebna stanovanja, smo prvi ukinili stanovanjsko zaščito, ki neha 1. nov. 1927. Kaj pa bo po tem terminu, ko bodo hišni posestniki razpolagali svobodno s stanovanji v svojih poslopijih? Eno leto je pred nami Dolžnost vse javnosti je, da se podnesejo vse možno-

Kunite 1 mar

ogavje s žigom in znamko
(rečeno, modro ali zlato)

„ključ“

da se prepričate, kako en paj
traja kakor štirje pari drugih,
Dobivajo se v prodajalnah,
Nogavice brez žiga „ključ“ so
ponarejene. 93-8 V

sti, da pridemo v prihodnjem letu do čim največ novih stanovanj. Država naj izprazne poslopja, ki niso njena, da bodo služila za stanovanja, sklone naj zakon za davčno prostost naših hiš ter naj tiste fondе, ki jih ima (brezposelni in uradniško stavbni, skupno okrog 45 milj. dinarjev) razdeli za zidanje prepotrebnih novih hiš. Občine naj zidajo iz lastnih sredstev, ki jih morajo dobiti iz tekočih dohodkov, prevzemajo naj jamstvo za zadruga zidanja in povečajo naj nove izdatne vire za stavbne fondе, ki naj se takoj izroče namenu. Ideja ljubljanskega vladnega komisarja glede stavbnih obilicij, naj se izvede in sicer zasilno v okvirju budžetne moči občin. — v debati so govorili gg. Puc, Vencajz (za društvo stan. najemnikov), Fröhlich (za hišne lastnike), dr. Gradnik (od stanovanjskega sodišča), s. Uratnik od Del. zbornice, g. dr. Windischer (od trgovske zbornice), g. inž. Šuklje (od Zveze industrijev), g. Tavčar (od zadruge mestnih uslužbencev), g. vladni komisar Mencinger, fin. referent mestne občine ravnatelj Volc, tržiški župan Lončar, g. Mohorko iz Maribora, dr. Velikonja. Zanimiv je bil govor s. Uratnika, ki je s statističnimi podatki pokazal stanovanjsko vprašanje v Sloveniji. Vladni komisar dr. Mencinger pa je izjavil, da je prijatelj stavbnih zadrug, da se je pred več tedni poročalo napačno o njegovih namerah, češ, da je proti sodelovanju stavbnih zadrug. On bo šel solidnim stavbnim zadrugam rad na roko. Tudi bo v svojstvu komisarja storil kar se bo dalo za zgradbo novih stanovanj. Zagovarjal je obširno projekt obilicij, ki naj dajo potreben fond za zidavo. Šef mestnih financ g. Volc je statistično dokazal, da je ideja g. vladnega komisarja dobra in da se bo izvršila, če bo le nekaj dobre volje. Predsednik z. A. Kristan je rezumiral izrečene govore in izjavil, da je anketa uspela. V daljnih izvajanjih je motiviral potrebo po čimprejšnji akciji, po manj besedah in po več dejanjih. Vsi časopisi v Ljubljani se precej obširno pečajo s to anketo in povdarjajo stvarno razpravljanje ter velik njen pomen. Nas veseli, da je mlada Zveza stavbnih zadrug s to anketo pokazala, da ima čvrsto voljo, da pomaga v tej težki dobi tako pereče stanovanjsko vprašanje razvozlati. O vsem tem bomo še obširneje pisali.

Po sklepu širšega odbora delavske kulturne in telovadne zveze »Svoboda« razpisuje se mesto tajnika. Ponudniki imajo predložiti svoje ponudbe najdalje do 30. nov. tl. ter priložiti 1. spričevalo zadnje šole, 2. spričevalo dosedaj izvršenih služb, 3. potrdilo proletarske organizacije o svoji politični zanesljivosti, 4. pogoje za nastop službe. K temu se pripominja, da je služba celodnevna t. j. najmanj 7 ur na dan ter se zahteva sposobnost za kulturno delo, posebno v smereh organizacije in propagande za telovadbo, sport, petje, glasbo in dramatiko.

Nagrobni spomenik Viktorju Adlerju in Pernerstorferju so odkrili dunajski sodrugi na dunajskem pokopališču in na tisoče in tisoče delavcev je romalo te dni na njuni grob. Tako so dunajski delavci izkazali še enkrat svojo hvaležnost svojima velikima so-bojevnikom.

Preprečeno fašistovsko zborovanje. Na Dunaj se je priklatil neki ital. fašistovski odposlanec, da predava po nalogu nekega »Kulturbunda« o fašizmu. Dunajski delavci so za pre-davanje izvedeli, zasedli dvorano in

vprizorili tako burno demonstracijo, da so morali sklicatelji in vsa njihova čedna družba obmolkniti. Čuli so se ogorčeni klici proti Mussoliniju in fašizmu ter živio klici na Matteottija in socializem. Fašistov ne bo več na Dunaj.

VOLNO IN BOMBAŽ za strojno pletenje in vsakovrstna ročna dela dobite po najnižjih cenah v veliki izbiri pri Karlu Prelóg, Ljubljana, Stari trg 12 in Židovska ulica 4.

Maribor.

Pri borzi dela v Mariboru dobijo delo: 5 pečarjev, 2 elektromonterja, 3 žagarji, 7 zidarjev, 1 soboslikar, 3 tesarji, 10 pomožnih delavcev, 14 vničarjev, 6 majarjev, 10 čevljarjev, 1 kovač in 6 vajencev (brivske, čevljar-ske, mizarske in pekavske obrti).

V Studencih se zida telovadnica DTE »Svoboda«. Studenški delavci so vzeli resno svoj sklep za zidanje telovadnice in sedaj jo že gradijo. Stara želja naših dobrih studenških sodrugov se bo izpolnila. Sedaj lahko vidimo, kaj premoreta pogumnost in vztrajnost. Sodrugi zaslužijo vso našo podporo in pozivamo tem potom vsa bratska društva, da naslavljajo svoje prispevke na naslov: Jurij Pintar, Kralj Matjaževa ul. 27, Studenci pri Mariboru.

Razpisujejo se instalacijska dela pri zgradbi studenške telovadnice. Informacije daje: Ljudevit Rusl, Kralja Petra c. 18, Studenci.

Poročilo o petkovem železničarskem shodu iz Studenc priobčimo v naslednji številki.

KINO »DIANA«, STUDENCI.

predvaja od srede, dne 10. novembra, do vključno petka, dne 12. novembra: »Bandit Pancho Lopez«, tragikomedija v 7 činih. V glavnih vlogah Halbrook Blinn in Fred Thomson. — Gilbert Jones, kateri je bil poročnik pri AEF-polku med vojno, ne more spraviti skupaj 10.000 dolarjev, da bi rešil svojo farmo. Zato se odloči, da se izseli. Slučaj je hotel, da ga pred odhodom posetita gospod in gospa Pell. Pred vojno je bil Gilbert zaročen z gospo Pell, a ona je poročila gospoda Pell, ker ji je ta rekel, da je Gilbert padel na bojišču. — Pred odhodom iz farme Gilbert še enkrat pregleda posestvo. Pristaši bandita Pancho Lopez pa ga ujamejo in ga odvedejo pred svojega gospodarja, kateri je prišel med tem k Gilbertovemu stricu Henry-ju in se z njim popolnoma sprijaznil. — Ko odvedejo Gilberta pred Pancho Lopez, spozna ta v njem svojega nekdanjega spasitelja življenja. — Nadaljni razvoj je jako interesanten in poln pustolovščin. Ze imena zgoraj navedenih filmskih igralcev jamčijo za kakovost filma. Naj ne zamudi torej nihče prilike, da si ogleda ta film, kateri se predvaja samo 3 dni.

Celje.

Popravek. Redni sestanki članov politične organizacije se ne vršijo ob sredah, kakor smo zadnjič poročali, pač pa ob torkih ob isti uri in v istem lokalu. Sodrugi ponovno pozivamo, da se sestankov redno in številno udeležujejo.

Za naš tisk. Zaupnike in vse sodrugi opozarjamo na agitacijo, ki se vrši v novembru za naš tisk, posebno pa za »Delavsko politiko«. Vsak naj pridobi vsaj enega naročnika. Tudi v lokalih, kamor delavci zahajajo, naj zahtevajo, da se naročijo na naš list. Na delo za naše časopise!

Občinska seja. V petek 5. tm. se je vršila redna občinska seja, na kateri se je razpravljalo predvsem o nakupu hotela »Krona« in stavbišča, ki je bilo do sedaj last okrajnega šolskega sveta za Celje in okolico, o čemur je za finančno-gospodarski odsek poročal Dr. Božič. Proti nakupu hotela »Krona« se je izjavil sodrug Koren, ki je omenil, da bi občina morala raje nakupiti stavbišča in na novo zidati, ker bi s tem bolj pomagala stanovanjski bedi in bi tak nakup oz. zidanje ne stalo mnogo več, nego nakup in prezidava »Krone«. Sodrugi Koren je tudi omenil nepravilno postopanje odseka, ki je izvršil nakup, ne da bi stvar prišla prej pred ple-num. Mišljenju s. Korena so se pridružili tudi nekateri drugi odborniki, vendar se je nakup odobril s 25 proti 5 glasovom. Nadalje se je sklepalo glede raznih najemnin, prošnji itd. V upravnih odbor borze dela sta bila izvoljena gg. prof. Mravlak in Selišek. Pri tej priliki moramo omeniti, da je društvo »Svoboda« že pred tremi meseci vložilo prošnjo za najem sportnega igrišča, pa o kaki rešitvi te

prošnje ni do danes ne duha ne sluha. Zato naj občinski odbor poskrbi, da pridejo na dnevni red tudi prošnje delavskih društev.

Vlom v okrožno sodišče. V petek po noči so do sedaj še neznani zlikovci vlomili v okrožno sodišče, prevrtali blagajno in odnesli baje samo 25 dinarjev, ker je blagajnik imel iz previdnosti denar doma. »Delo« se torej res ni izplačalo. Vlomilcem niso še prišli na sled.

Zgodaj se oglašja zima,
Lukež dal je repo v kraj:
Srečen, kdor svoj kožuh ima,
in pri peči »BUDDHA« čaj!

Vič-Glince.

»Svoboda« Vič-Glince. V četrtek 4. novembra se je vršil v naši podružnici »Svoboda« zelo važen članski sestanek, katerega se je udeležilo še precejšnje število članov. Dnevni red se je sukal okoli vprašanja zidanja lastnega delavskega doma z večjo dvorano, v kateri bi nastopali podružnični odseki. O zidavi in o sistemu je bilo izproženih na sestanku več mnenj. S. Tome je povdarjal, da naj to forsirajo strokovne organizacije, delavska zbornica in naše gospodarske organizacije. S. Telban je zavzel stališče, da naj delavski dom zgradi delavci sami. Po jako zanimivi debati o delavskem domu na Glincah se je vršila še diskuzija o bodočem delu podružnice »Svoboda«, o njenih smernicah in sredstvih za uspešnejše delovanje. Značilno je mnenje sodruga Lehpamerja, dirigenta našega tamburaškega odseka, ki je povdarjal in argumentiral, da je nezavednost delavskega razreda danes tisti žalosten znak in vzrok, da je delavstvo dobilo samo v sebe nezaupanje in da se delavstvo danes ne udeležuje v delav. organizacijah, temveč da pada pod vpliv meščanskih bojovnih organizacij (Sokol). S. Šinkovec, predsednik težko-atletičnega odseka je povdarjal na težkoče v intenzivnejšem delovanju, da tudi delavska mladina ne pride na svoj račun, kot bi to morala in da se višji delavski funkcionarji ne brigajo preveč za delavske potrebe. Za tem se je razvila še zelo mučna situacija, ko je predsednik »Svobode« očital gotovemu članu »Svobode«, da vrši med članstvom komunistično propagando in da agitira za kom. stranko. K temu pa se je oglasil s. Tome, ki je nastali »konflikt« v toliko pomiril, da je »Svobo-

da« za to tu, da se delavstvo izobrazi v marksizmu in da zna ceniti pravi pomen delavske marksistične kulture. Takih članskih sestankov bi bilo želeto, da se jih priredi še več. Delavstvo se bo na ta način zainteresiralo; delavci bodo postali agilni in tako tudi zvesti in vztrajni borci za osvoboditev proletariata. —eš.

Kultura.

Ljubljanska drama:

Sreda, 10.: »Macbeth«. E.
Četrtek, 11.: Zaprtó.
Petek, 12.: »Skopuh«. Komedia. D.
Sobota, 13.: »Doktor Knock ali Triumf medicine«. B.

Ljubljanska opera:

Sreda, 10.: »Sevski brivci«. D.
Četrtek, 11.: »Terezina«. Opereta. Premi-jera. Izv.
Petek, 12.: »Nižava«. C.

Mariborsko gledališče:

Sreda, 10.: Zaprtó.
Četrtek, 11.: Ob 20.: »Pagliacci« in »Bastien in Bastienne«. C.

Šport.

Seja pripravljalnega odbora Delavsko-kmetijske športne zveze. Sklicujem sejo za dne 11. novembra ob pol osmi uri zvečer v Delavskem domu v Ljubljani s sledečim dnevnim redom: 1. Skupna akcija jugoslovanskega delavskega športa. 2. Odnosaji del.-kmetijske športne zveze s »Svobodo«. 3. Pred volitvami v LNP. — Pozivam vse zastopnike delavskih športnih klubov, da se seje sigurno udeležijo! — Predsednik: Fr. Aleš.

Delavska telovadna in kulturna zveza »Svoboda« v Ljubljani vabi na občni zbor, ki se bo vršil v nedeljo, dne 19. decembra t. l. o 9. uri predp. v prostorih zveze v Ljubljani, Delavski dom, Marksov trg (Turjaški trg) št. 2. II. s sledečim dnevnim redom: a) volitev komisije za pregledovanje mandatov; b) sklepanje o poročilih zvezinega odbora in nadzornikov; c) volitev zvezinega ožjega in širšega odbora, nadzornikov in razsodišča; d) sklepanje o rednih in izrednih prispevkih podružnic in včlanjenih društev; e) sklepanje o prijavljenih predlogih in pritožbah. — Med prijavljenimi predlogi zvezinega odbora je posebna važnost vprašanje reorganizacije s posebnim ozirom na razmerje podružnice ljubljanske in mariborske pokrajine ter delovni program za bodoče leto s posebnim ozirom na podporo Delavske zbornice v Ljubljani. Podružnice se opozarja, da morajo naznaniti pismeno svoje delegate ter urediti pravočasno račune s centralo. Vsaka podružnica in društvo ima pravico delegirati največ 5 delegatov, ki imajo toliko glasov, kolikor zastopajo članov podružnice. Delegati se morajo izkazati s poverili. Podružnica mora izkazati, da je z obračuni v redu, ker sicer nima pravice do glasovanja. Zvezin občni zbor je sklepčen le, če je na njem zastopana polovica članov. Če bi tega ne bilo, se vrši občni zbor eno uro pozneje, t. j. ob 10. uri, ob vsakem številu prisotnih in upravičenih delegatov.

Za gospode in dame!

Na vsestransko željo letos zopet

reklamna prodaja!

Za mali denar se oblečete od glave do nog samo z garantirano dobrim blagom. — Ta bajna cena za tako množino dobrega blaga traja zopet samo 14 dni!

Vse to samo za Din 785'—

1 elegantna moška suknena moderno izdelana obleka ali za
1 zimsko moško suknjo finega, čisto volnenega double sukna,
1 cefirasta ali flanelasta srajca iz dobrega perilnega blaga,
2 zraven pripadajoča ovratnika,
1 krasno svilnato kravato ali samoveznico,
1 par spodnjih hlač iz parhanta ali finega belega platna,
1 par finih VOIKA nogavic,
1 par finih VOIKA čevljev.

Za dame ista cena! Din 785'—

za 1 fini velour-plašč najboljšega velurja ali elegantno izgotovljen
plašč, kakor si ga sami izberete,
1 obleko najboljšega čisto volnenega modernega sukna,
1 par finih VOIKA nogavic,
1 par finih VOIKA čevljev in 6 komadov finih žepnih robcev.
Vsak si lahko po volji obleko ali blago sam izbere. — Prijatelji, ali more kdo
vam še kaj ugodnejšega nuditi? Ne, to vam nudi skozi 14 dni zopet samo.

Tekstilbazar v Ljubljani

Krekov trg 10.

Prodaja se v pritličju in v prvem nadstropju.
Pošljamo tudi po pošti!

Zahtevajte cenik!